

Werkplan Verankering Arbeid 2011

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	3
Hoofdlijn 1: Voorzetting en verbetering al lopende projecten	5
Hoofdlijn 2: Programma Arbeidsmarkt en Onderwijs	10
Hoofdlijn 3: Nieuwe initiatieven	11

Inleiding

In dit werkplan Verankering Arbeid wordt een vervolg gegeven aan de projecten uit de voorgaande jaren, worden nieuwe in 2011 op te starten projecten beschreven en wordt aangesloten bij de uitvoering van de intentieverklaring van de productschappen en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

Doel

Het project Verankering Arbeid is in 2007 van start gegaan voor een looptijd van vier jaar. In 2010 is het project door alle direct betrokkenen ampel geëvalueerd. De conclusie van betrokken productschappen en de vakbonden FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen was om het project met vier jaar voort te zetten. Het blijft nadrukkelijk de wens van de vakbonden om de factor arbeid meer binnen de productschappen verankerd te krijgen, en omgekeerd, om de positie van de productschappen meer te verweven binnen de vakbeweging.

Doelstelling van het project Verankering Arbeid is: 'beleidsontwikkeling op het terrein van arbeid in de agrifoodsectoren en daarmee de verankering van de factor arbeid binnen de productschappen te stimuleren, evenals het vergroten van de betrokkenheid van de bonden binnen de productschappen'.

Bij de opstart van het project in 2007 was het uitgangspunt om gezamenlijke projecten op te zetten tussen alle productschappen. Gaandeweg is gebleken dat projecten per productschap en gezamenlijke projecten op basis van behoefte of thema beter aansluiten bij de wereld van de onderliggende sectoren. Voor het werkplan 2011 vormen de gezamenlijke projecten dan ook niet meer de basis. Per project zal besproken worden of samenwerking tussen meerdere productschappen gewenst en mogelijk is. Wel blijft samenwerking een nadrukkelijke wens van de vakbonden.

Voor het werkplan 2011 sluiten wij aan bij de notitie van de werkgroep Verankering Arbeid, waarin de evaluatie over de afgelopen periode van vier jaar is beschreven en een opzet is gemaakt voor de jaren 2011 - 2014. De invulling van de nieuwe samenwerking zal verlopen langs een drietal hoofdlijnen:

1. voortzetting en verbetering projecten uit de periode 2007 - 2010
2. opzet/uitvoering plannen uit het programma Arbeidsmarkt & Opleiding
3. nieuwe initiatieven

Deze drie hoofdlijnen zullen verderop in het werkplan verder uitgewerkt worden.

Doorlopende kosten project Verankering Arbeid

Voor de inzet van drie beleidsmedewerkers bij FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen voor de ondersteuning van het project Verankering Arbeid ontvangen de bonden gezamenlijk voor de periode 2011 - 2014 een bijdrage van € 400.000, - per jaar.

De vergaderkosten voor de werkgroep Verankering Arbeid worden voor 2011 begroot op € 4.000, -. Deze kosten worden over de productschappen verdeeld.

Voor projecten die gezamenlijk door de productschappen worden gedragen, zullen de kosten worden omgeslagen over de productschappen.¹

¹ Voor 2010 gold de volgende verdeelsleutel: HPA, PT, PZ en PVE elk 20% en PD, MVO en PVis elk 6,67%.

Werkwijze en verantwoording

Het werkplan bevat op een aantal terreinen specifieke voorstellen, maar voor een deel ook globale voorstellen met dienovereenkomstig een indicatieve begroting van de benodigde financiën.

Het verzoek aan de productschappen is de genoemde onderdelen van het werkplan in hun begroting op te nemen. Voor zover er nieuwe projecten / initiatieven worden voorgesteld, zal er een concreet voorstel worden ingediend om daadwerkelijk het benodigde budget te verkrijgen.

Van de deelnemende organisaties mag worden verwacht dat zij, overeenkomstig de voorgaande kalenderjaren op een transparante manier verantwoording afleggen over de geleverde inspanning. De opzet van deze verantwoording zal in grote lijnen overeenkomen met de opstelling zoals die eerder is gekozen en waarmee alle betrokken partijen hebben ingestemd.

Hoofdlijn 1: Voortzetting en verbetering al lopende projecten

Sectoranalyses

Bij de start van het project Verankering Arbeid werden afspraken gemaakt met betrekking tot twee belangrijke peilers onder het project: het vergaren van sociaal economische kerngegevens (sectoranalyses) en het versturen van een nieuwsbrief (Nieuwsbrief Arbeid). De sectoranalyses blijven van groot belang voor het project Verankering Arbeid en zullen ook het komende jaar worden voortgezet. Benodigd budget € 4.000, - te verdelen over alle productschappen.

Ketenonderzoek

In het werkplan 2010 was voorzien in een 'generiek' project ketenonderzoek. *Centraal staat de vraag in hoeverre eventuele machtsvorming negatieve gevolgen heeft voor arbeid (werknemers). Het betreft de volgende ketens:*

- varkensvlees
- zoetwarenindustrie
- glasgroenten

Aan de betreffende schappen wordt gevraagd het gereserveerde bedrag voor 2010 beschikbaar te stellen voor het kalenderjaar 2011.

Kostenopbouw

Het onderwerp kostenopbouw en met name het aandeel van de factor arbeid daarbinnen, heeft voortdurende aandacht van de bonden.

Voor het kalenderjaar 2011 hebben de bonden de nadrukkelijke wens om meer inzicht te krijgen in de kostenstructuur van diverse tuinbouwgewassen. Gedacht wordt ondermeer aan asperges, tomaten, komkommer, paprika en champignons.

Mogelijk bestaat er transparante informatie over het een en ander bij het productschap of bij andere organisaties. Indien er echter onvoldoende informatie beschikbaar is, wordt het productschap gevraagd de benodigde middelen vrij te maken om een en ander mogelijk te maken. Aan het betreffende schap (Productschap Tuinbouw) wordt gevraagd het al gereserveerde bedrag in 2011 beschikbaar te stellen.

Nieuwsbrief Arbeid

Al vanaf het begin is de Nieuwsbrief Arbeid een van de projecten van de werkgroep. Het is wenselijk dit te continueren, maar wel moeten we kijken naar de doelgroep en haalbaarheid van de doelstelling. Eind 2010 vindt er een evaluatie plaats, met onder andere een enquête onder de lezers. Aan de hand daarvan zal er een eventuele aanpassing plaats vinden om te zorgen dat de achterban van de bonden goed geïnformeerd blijft en wordt.

Het plan is om in 2011 vijf nieuwsbrieven uit te brengen. De redactie bestaat uit de sociaal secretarissen van de productschappen en de beleidsmedewerkers van FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen.

De redactie houdt ook de website www.verankeringarbeid.nl actueel.

De redactie wordt gevoerd door HPA. De reguliere kosten, met name die voor drukwerk en verzending worden over de productschappen verdeeld.

Website agroarbeidskompas.nl

Voor het project Verankering Arbeid zijn de eerder benoemde sectoranalyses van groot belang. Door middel van de website www.agroarbeidskompas.nl zijn de kerngegevens van de belangrijkste sectoren publiek toegankelijk gemaakt. De tijdsinvestering van de twee beleidsmedewerkers wordt door respectievelijk het Productschap Tuinbouw en het Productschap Akkerbouw gedragen. De reguliere kosten van het project worden voor 2011 begroot op € 4.000, -. Deze kosten worden over de productschappen verdeeld.

Studiedag Kaderleden

Ieder jaar wordt er binnen de diverse projecten natuurlijk gecommuniceerd over het bewuste project. Maar er zijn onderwerpen (zoals ook al genoemd in de inleiding) die buiten eventuele projecten vallen en toch aandacht, communicatie en informatie behoeven. Dit kunnen één- dan wel meerdaagse trajecten zijn. Het Productschap Zuivel organiseert jaarlijks een studiedag voor kaderleden in de sector. Ook in het kalenderjaar 2011 zal een dergelijke studiedag worden gehouden. De adviseurs productschappen van de bonden zullen bij de inhoudelijke voorbereiding een rol spelen.

Benodigd budget: € 30.000, - te financieren door het Productschap Zuivel.

MVO / duurzaamheid

Al enkele jaren is er gesproken over de thema's.

De bonden hebben een sterke behoefte om, vanuit zowel hun bestuurlijke verantwoordelijkheid als hun maatschappelijke rol, over beide thema's diepgaande discussies te voeren. Ook de werknemers binnen verschillende sectoren hebben te maken met deze discussies en onderwerpen. Maar wat kan de werknemer zelf? Hoe kijken wij (bonden en productschappen) tegen de onderwerpen aan in relatie tot arbeid? Daarbij dient het debat gevoed te worden met inbreng van diverse belanghebbende partijen. Bij Productschap Pluimvee en Productschap Tuinbouw is al een platform opgericht of is in oprichting, om met diverse partijen over dit onderwerp met elkaar te spreken en te concretiseren wat er te doen valt binnen de diverse sectoren.

De wens van de bonden is dan ook om dit uit te rollen naar andere productschappen. De productschappen zullen daarbij zowel deelnemer als facilitator zijn. We vragen elk productschap € 15.000, - te reserveren voor de werkgroep of platform mvo / duurzaamheid en voor communicatie met werknemers in de betreffende sectoren. Daarbij zullen de uitgangspunten van de SER inzet zijn voor de discussies binnen de platforms.

EU werknemers in de vleessector

In 2009 is het Productschap Vee en Vlees akkoord gegaan om een project te financieren dat gericht is op werknemers uit de EU (met name Midden- en Oost Europa). Het project vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het productschap en beslaat in beginsel een periode van drie jaar. Jaarlijks vindt een evaluatie plaats binnen een stuurgroep bestaande uit leden van het COV en aan het project deelnemende vakorganisaties. Met ingang van 2009 zijn twee projectmedewerkers aangesteld. Jaarlijks bedragen de kosten van het project € 200.000, -.

MOEwerknemers in de tuinbouwsector

In mei 2009 heeft de Sociaal Economische Commissie van het Productschap Tuinbouw besloten voor het kalenderjaar 2009 een bedrag van maximaal € 100.000, - beschikbaar te stellen voor het project 'MOEwerknemers in de tuinbouwsector'.

In beginsel is de looptijd van het project drie jaar; jaarlijks 'zal op basis van een evaluatie worden besloten tot een continuering van het project en de financiering van maximaal € 100.000, - per jaar voor de jaren

2010 en 2011. In juni 2010 stemde het Productschap Tuinbouw op basis van de tussentijdse evaluatie door de stuurgroep in met continuering van het project en daarmee met toekenning van € 100.000,- voor het kalenderjaar 2010'.

Een van de vragen die bij de tussentijdse evaluatie aan de orde was, was de vraag of er gedurende de uitvoering van het project sprake is geweest van belangrijke verschuivingen in de financiering van het projectplan. Letterlijk werd de volgende vraag gesteld:

Zijn er belangrijke wijzigingen in de uitvoering van het project die leiden tot verschuivingen in de financiering binnen het oorspronkelijke projectplan en budget? Zo ja, kort toelichten.

Inmiddels is gebleken dat het budget van € 100.000,- op jaarbasis niet toereikend is om de benodigde werkzaamheden adequaat te kunnen vervullen.

In het projectplan is onvoldoende rekening gehouden met hogere kosten voor ondermeer advertenties en drukwerk. In verband met de noodzakelijke mobiliteit van de medewerkers hebben deze de beschikking over een leaseauto. Ook daardoor wijken de kosten af ten opzichte van de begrote kosten. Voor werving en inwerken van de consultants zijn eveneens kosten gemaakt, die niet waren voorzien.

Vanwege het feit dat de consultants in dienst zijn vanaf oktober 2009 bleven de kosten ruimschoots binnen het beschikbare budget van € 100.000,-. Voor de periode mei 2010 - april 2011 moet rekening gehouden worden met een overschrijding van de begroting. Ten slotte hebben de consultants gemeld niet in staat te zijn binnen de gemelde formatie (1,5 fte) hun werkzaamheden naar behoren te verrichten. Vanwege het toenemend aantal contacten met de doelgroep is de omvang van de werkzaamheden in het tweede kwartaal van 2010 zodanig toegenomen dat deze werkzaamheden niet gerealiseerd kunnen worden binnen de overeengekomen werktijd van 27 uur per consultant.

Grofweg zijn er dus twee belangrijke redenen waarom de bond aandringt op uitbreiding van de financiële ruimte voor het project:

- de consultants blijken niet in staat om de werkzaamheden binnen de overeengekomen arbeidstijd (2 x 27 uur) te realiseren; er is 2 x 35 uur nodig;
- een aantal kostenposten is niet voorzien bij de opstart van het project. Het betreft kosten als opleidingskosten, vergaderkosten e.d., hogere kosten voor advertenties en drukwerk, mobiliteit (leaseauto).

De bonden verzoeken het Productschap Tuinbouw om verhoging van het jaarlijks budget met € 40.000,- tot een bedrag van € 140.000,-.

Er is de bond veel aan gelegen om met onmiddellijke ingang (d.w.z. met ingang van 1 oktober 2010) de MOEconsultanten een voltijds contract aan te kunnen bieden. In verband daarmee verzoeken wij de Sociaal Economische Commissie (SEC) om voor het laatste kwartaal van 2010 een extra subsidie toe te kennen van € 10.000,- (zijnde een kwart van de jaarlijkse kosten van de contractuitbreiding).

N.B. Aan de stuurgroep die is ingesteld voor het MOEproject zal daags voor de besluitvorming in de SEC gevraagd worden of zij het verzoek van de bond kunnen ondersteunen.

Zuivelindustrie in Europa

In 2001 is er onderzoek gedaan naar de 'Zuivelindustrie in Europa'. Het betrof een vergelijking van een vijftal belangrijke thema's: werkgelegenheid, salarissen, pensioenen, ondernemingen en nationale verhoudingen.

Het proces van schaalvergroting is vanaf 2009 snel doorgegaan waardoor een update van een vergelijkbaar onderzoek gewenst is.

Benodigd budget: € 100.000,- te financieren door Productschap Zuivel.

Onderzoek succes- en faalfactoren

Al enkele jaren geleden zijn in de zuivelsector diverse initiatieven genomen om de focus te verleggen naar een succesvol 'levensfasebewust personeelsbeleid'. Toch lijkt in de uitvoering een en ander te stagneren. Een onderzoek naar succes- en faalfactoren is gewenst. De uitkomst van dit onderzoek kan tevens van groot belang zijn voor andere sectoren. Om zo in de (nabije) toekomst een beter levensfasebewust beleid te kunnen opzetten.

Benodigd budget: € 15.000, - te financieren door Productschap Zuivel.

Impuls ondernemingsraden

De instellingsgraad van ondernemingsraden is in de vlees- en vleeswarenssector te laag. Het is gewenst om het aantal ondernemingsraden binnen de genoemde sectoren te verhogen. Daarnaast willen we ons inzetten om een kwaliteitsslag te maken met de al bestaande ondernemingsraden. Voor zover de sociaal fondsen van de desbetreffende sectoren hier niet in voorzien, wordt voor 2011 het voorstel ingediend om in zijn totaliteit een bedrag van € 50.000, - te reserveren, voor respectievelijk vlees een bedrag van € 35.000, - en voor vleeswaren een bedrag van € 15.000, -.

Benodigd budget: € 50.000, - te financieren door het Productschap Vee en Vlees (PVV).

Arbocatalogi

In het merendeel van de productschapsectoren is hard gewerkt aan de totstandkoming van arbocatalogi. De productschappen hebben hierin een belangrijke rol vervuld. De inbreng vanuit het project Verankering Arbeid is zowel naar inhoud, maar vooral ook naar draagvlak en communicatie gegaan. Het merendeel van de gerealiseerde catalogi bevat twee of drie risico's, wat uiteraard slechts een deel van in de sector aanwezige risico's bestrijkt. Vanaf het kalenderjaar 2010 zal de tweede fase van arbocatalogus aanvangen, waarin meerdere risico's worden opgenomen. Tevens zal een start worden gemaakt met de communicatie over de catalogus.

Benodigd budget: voor de sectoren vlees en vleeswaren, pluimvee, graan en diervoeder, wijn/dranken en bakkerij/koek/snoep is al een bedrag gereserveerd. Tevens is in 2010 een aanvullende subsidie aangevraagd voor communicatie en uitrol arbocatalogi.

Ten behoeve van 2011 wordt voor de volgende sectoren een extra bedrag gevraagd voor toetsing, communicatie en up to date houden van risico's: zuivel € 15.000, -, vlees en vleeswaren € 10.000, - en pluimvee € 5.000, -.

Bestrijdingsmiddelen

In 2009 is onderzoek gedaan naar het gebruik van bestrijdingsmiddelen en de bescherming van werknemers. In 2010 is er verder gegaan met het ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal en het communiceren erover naar de werkgevers en werknemers. Gebleken is dat dit project en de wijze van communiceren een succes is. De wens is er dan nu bij de bonden, om dit project uit te rollen naar Open Teelten met een gelijklopend project en aanpak.

Hiervoor zal bij Productschap Tuinbouw een reservering gevraagd worden ter hoogte van € 80.000, -.

Beladen Karren

In 2010 is een start gemaakt met het project Beladen Karren in de sierteeltsector. Dit project zal onderzoeken wat de knelpunten zijn van fysieke belasting bij gebruik van de karren. Hiervoor is al een

bedrag gereserveerd bij Productschap Tuinbouw van ruim € 67.000, -. De verwachting is dat in 2011 communicatie en voorlichting over dit project in de keten kan gaan plaatsvinden.

Hoofdlijn 2: Programma Arbeidsmarkt & Onderwijs

In 2010 is er door de voorzitters van de productschappen een intentieverklaring getekend met de (toenmalig) Minister van Landbouw, mevrouw. G Verburg

In deze intentieverklaring heeft men zich gecommitteerd aan meer aandacht voor arbeidsmarkt en onderwijs. Dit gaat een invulling krijgen door middel van diverse projecten, met een aanpak waarbij productschappen en sectoren samenwerken. De basis voor de uitvoering hiervan is gelegd in 2010. Daarin zijn diverse belangrijke aandachtsvelden benoemd.

Voor 2011 hebben de bonden de wens en ambitie, om mee te bepalen over de implementatie van deze intentieverklaring.

Tevens willen we in 2011 kijken of we meerdere projecten met uiteenlopende onderwerpen, die passen bij dit programma, hier onder kunnen laten vallen. Vanwege de samenwerkende productschappen en medewerking LNV zal het een extra stimulerend karakter hebben.

Projecten die in het kader van het Programma Arbeidsmarkt & Onderwijs al worden opgevoerd hebben een (of meerdere) van de volgende thema's:

Opleiding	Arbeidsmarkt	Maatschappij
EVC	goed werkgeverschap	Wajongbanen
maatschappelijke stages	zij-instroom	MVO / duurzaamheid
leerwerk trajecten	regionale arbeidsmarkt (i.s.m. Linxx)	
scholing/training		

Hoofdlijn 3: Nieuwe initiatieven

Dit zijn gewenste projecten die niet vallen onder hoofdlijn 1 en 2.

Hieronder worden de nieuwe projecten globaal beschreven. De projecten zijn per productschap beschreven. Mocht er een ander productschap geïnteresseerd zijn in een benoemd project, dan zou er natuurlijk naar gezamenlijkheid en samenwerking gekeken moeten worden.

Productschap voor Vlees- en Vleeswaren, Pluimvee en Eieren (PVE)

Internationaal onderzoek pluimveesector

Ook de Nederlandse pluimveesector krijgt steeds meer te maken met de concurrentie uit andere (Europese) landen. Met name de Duitse ondernemingen roeren zich flink op de Europese markt. Daarnaast zien we op de binnenlandse markt zich wijzigende eisen van afnemers en consumenten. Een andere ontwikkeling is de toename van flexkrachten in de sector, ook uit de zogenaamde MOElanden en hun behoefte aan een gelijkwaardige positie. Belangrijk is een goed inzicht te krijgen in de positie van onze eigen ondernemingen. Daarbij horen antwoorden op de vragen: 'Wat zijn de sterke kanten van de Nederlandse ondernemingen en op welk gebied leggen wij het af bij de buitenlandse concurrentie? Hoe ziet een innovatief beleid er uit dat rekening houdt met de concurrentie- en marktontwikkelingen, alsmede de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, ondermeer de behoefte van nieuwkomers?

Ook de internationalisering, fusies en overnames, van de sector vragen een goed inzicht. Hierdoor kunnen de Nederlandse ondernemingen beleid ontwikkelen die de continuïteit, de winstgevendheid en de werkgelegenheid het beste waarborgen.

Wij stellen voor dat het PVE hiervoor een uitgebreid onderzoek laat doen en hiervoor een bedrag begroot van € 125.000, -. De precieze omvang van het onderzoek, w.o. de vergelijking met welke Europese landen, zal nog nader besproken moeten worden.

MOEwerknemers in de pluimveesector

In de Nederlandse pluimveesector is het aantal werknemers afkomstig uit Midden- en Oost-Europese landen de laatste jaren fors toegenomen. Belangrijk is dat deze nieuwe werknemers zich op hun plaats voelen in de sector en er volwaardig kunnen functioneren. Dit draagt bij aan een goede integratie in de Nederlandse samenleving.

In de Nederlandse tuinbouwsector, waar het percentage werknemers afkomstig uit Midden- en Oost Europa aanzienlijk is, werd al eerder aandacht besteed aan dit onderwerp. In 2009 stemde de Sociaal Economische Commissie in met ons voorstel tot de instelling van een project 'MOEwerknemers in de tuinbouw'. Daarbij werd akkoord gegaan met het verzoek ter financiering van zogenoemde MOE-consulenten. Amper een jaar na de start van het project kunnen we vaststellen dat er binnen de doelgroep veel enthousiasme bestaat over dit nieuwe initiatief en dat gesproken kan worden van een succesvol initiatief.

Graag willen we dit initiatief ook inzetten binnen de pluimveesector. Hiervoor willen de bonden 1,5 fte MOEconsulenten inzetten. Wij willen dit initiatief in principe voor 3 jaar afspreken, met een jaarlijkse evaluatie. Wij verzoeken het PVE hiervoor op jaarbasis een bedrag van € 130.000, - te begroten.

Internationaal vergelijkend onderzoek vleesindustrie

De Nederlandse vleesindustrie ontwikkelt zich de laatste jaren niet overeenkomstig die van de omliggende landen. Er is sprake van toenemende internationale concurrentie.

Er zijn internationale verschillen in arbeidsvoorwaarden en sociale wetgeving. Zo kent bijvoorbeeld Duitsland geen wettelijk minimumloon. In aansluiting op de bespreking hierover in de vergadering van de

Commissies Vlees(waren)industrie, stellen de bonden voor, een internationaal onderzoek te laten doen naar het perspectief van de sector. Een goed inzicht van het vestigingsklimaat in de diverse landen maakt hier deel van uit. Ook dient het onderzoek zich te richten op de verschillen in arbeidsvoorwaarden en sociale wetgeving tussen die van ons land en die van de omliggende landen (o.a. Duitsland, Engeland, Denemarken). Dit betekent voor de begroting van PVV een bedrag van € 125.000, - .

Internationale netwerkbijeenkomst

In aansluiting op, en ten behoeve van het hierboven voorgestelde internationaal vergelijkend onderzoek, is het wenselijk dat er een netwerkbijeenkomst wordt belegd voor kaderleden in de vleesindustrie uit Duitsland, Engeland en Denemarken. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden begroot op € 50.000, - .

Kadercursus

Aan dit onderzoek willen wij een scholingsbijeenkomst koppelen voor ondernemingsraadsleden en kaderleden. We stellen voor dat het PVV hiervoor een bedrag begroot van € 18.000, - .

Loopbaanontwikkeling binnen de vleessector

Binnen de cao zijn afspraken gemaakt over de mogelijkheden voor scholing. We willen onderzoeken wat er nodig is om een echt loopbaanbeleid op te starten binnen de vleessectoren. In de komende jaren zal door de vergrijzing een groot deel van de werknemers uit dienst gaan. Er is dan behoefte aan nieuwe werknemers. Op welke wijze kan de sector zorgen voor een uitdagende loopbaan voor nieuwe en bestaande werknemers? Is het mogelijk om een logisch loopbaanpad binnen de vleessectoren te ontwikkelen? Hiervoor vragen we een bedrag te reserveren van € 12.000, - .

Scholing en ontwikkeling

En op welke wijze kunnen werknemers en werkgevers gestimuleerd worden meer gebruik te maken van scholing? Werknemers moeten meer verleid worden tot scholing. Op welke wijze kan dat? Ook werkgevers moeten een beter inzicht krijgen in de voordelen van geschoolde werknemers. Scholing maakt werknemers tot betere werknemers, maar het leidt ook tot meer werkplezier en tot wederzijdse betrokkenheid. Dat laatste leidt weer tot betere kwaliteit. Hiervoor vragen we een bedrag te reserveren van € 15.000, - .

Productschap Tuinbouw

Aanbesteding in de hovenierssector

Vooraf in de groenvoorziening vindt opdrachtverlening binnen de hovenierssector veelal plaats via openbare aanbesteding. Aanbesteding is een op zich transparante manier om opdrachten bij de overheid te verwerven.

Er is ook een wettelijk kader waarin de spelregels worden beschreven om daadwerkelijk mee te kunnen dingen. Sinds kort is de aanbestedingswet gewijzigd om ook kleinere ondernemers een eerlijke kans te geven bij de verwerving van overheidsopdrachten.

Toch lijken er in het systeem van aanbesteding ook negatieve elementen te zitten. Zeker op het moment dat overheden geneigd zijn om opdrachten louter te gunnen op basis van prijsstelling en niet of in mindere mate op kwalitatieve/ duurzame elementen. Voor wat betreft dit laatste kan gedacht worden aan aspecten van veiligheid (zoals het plaatsen van een behoorlijke wegafzetting), maar ook de vraag of het bedrijf de CAO naleeft. De vraag kan gesteld worden of er een manier is om te komen tot vaststelling van een objectieve minimum prijs van een bepaalde opdracht.

FNV Bondgenoten verzoekt het Productschap Tuinbouw een onderzoek te financieren dat antwoord geeft op o.a. de volgende vragen:

- Hoe gaat de sector op dit moment om met aanbestedingsprocedures
- Wat zijn ervaringen van ondernemers met het proces van aanbesteding (wat zijn kansen en bedreigingen)
- Hoe gaan overheden daadwerkelijk om met aanbesteding²
- Wat zijn de ervaringen van de vakbonden met aanbesteding
- Is er behoefte aan nadere spelregels met betrekking tot aanbesteding
- Welke criteria zijn relevant als het gaat om duurzame aanbesteding in de hovenierssector
- Welke tips zijn er te geven aan de sector als het gaat om aanbesteding
- Welke tips zijn er te geven aan overheden die te maken hebben met aanbesteding
- Welke aanbevelingen kunnen worden gedaan als het gaat om duurzame aanbesteding in de sector

Voor begeleiding van het onderzoek wordt voorgesteld een begeleidingscommissie in te stellen bestaande uit een adequate vertegenwoordiging van werkgevers en werknemersorganisaties.

Voor het onderzoek dient een deskundig bureau ingehuurd worden welke het vertrouwen geniet van de sector en de vakbonden.

Voor het onderzoek wordt een bedrag begroot van € 20.000,-.

In deze fase wordt slechts gevraagd het begrote bedrag te reserveren.

Eerst na goedkeuring van een concreet onderzoeksvoorstel/ projectplan zal het bedrag ook daadwerkelijk beschikbaar komen.

Haalbaarheidsonderzoek sociaal keurmerk champignonsector

Het is geen geheim dat er in de champignon-sector sprake is van de nodige problemen. Zo hebben onderzoeken van AI/FIOD/SIOD de nodige misstanden bloot gelegd. En ook via de diverse media komt de champignon-sector zeer negatief in het nieuws.

In deze markt blijkt de prijsconcurrentie dusdanig hoog dat werkgevers die bereid zijn de reële arbeidskosten te betalen niet meer in staat lijken te zijn het hoofd boven water te houden. Ondernemers die via omwegen de loonkosten weten te drukken lijken de markt te gaan beheersen.

Het feit dat het de laatste jaren niet gelukt is om een CAO voor de paddestoelen sector af te sluiten is waarschijnlijk mede te verklaren doordat de marges in de sector marginaal waren.

FNV Bondgenoten heeft eerder in diverse kringen (zoals richting het ministerie van LNV) het idee geopperd om in een aantal sectoren een sociaal keurmerk in te voeren.

Met een dergelijk keurmerk kan aan consumenten duidelijk gemaakt worden dat de producent van dit product zich bij vervaardiging ervan op een sociaal verantwoorde manier heeft gedragen.

In een aantal sectoren is ervaring opgedaan met een sociaal keurmerk, zoals Fair Flowers en Plants en Fair Trade. In Amerika is er via bemoeienis van de organisatie van Immokalee Workers Coalition bereikt dat o.a. bij Taco Bell een meerprijs wordt betaald die rechtstreeks gebruikt worden voor verbetering van het loon van werknemers.

De bonden stellen dan ook voor een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar het introduceren van een sociaal keurmerk voor de champignonsector. In dit onderzoek zal expliciet gekeken moeten worden naar de mogelijkheden om te komen tot een opslag op de verkoopprijs bij de retail die rechtstreeks gebruikt kan worden voor de verloning van werknemers die in de sector werken.

Het onderzoek zal zich niet exclusief moeten richten op de primaire sector, maar over de gehele keten dus teelt, groothandel/veiling/ retail en klanten.

Het onderzoek zal antwoord moeten geven op de volgende vragen:

² De FNV heeft in zijn vragenlijst aan Nederlandse gemeenten o.a. navraag gedaan naar beleid en praktijk van aanbesteden

- bestaat er in de keten draagvlak voor het introduceren van een sociaal keurmerk
- is er maatschappelijk draagvlak voor een keurmerk
- wat is nodig om een keurmerk te implementeren
- welke criteria zouden deel moeten uitmaken van dit sociaal keurmerk
- hoe kan worden gewaarborgd dat dit keurmerk rechtstreeks leidt tot verbetering van de positie van werknemers
- in hoeverre is het mogelijk om een verhoging van de kostprijs rechtstreeks ten goede te laten komen aan werknemers in de sector.

Voor het onderzoek zal een begeleidingscommissie moeten komen die bestaat uit een adequate vertegenwoordiging van de keten en de vakorganisaties.

Voor uitvoering van het onderzoek dient een deskundig bureau ingehuurd te worden welke het vertrouwen geniet van de keten en de vakbonden.

Voor het onderzoek wordt een bedrag begroot van € 60.000,-.

In deze fase wordt slechts gevraagd het begrote bedrag te reserveren.

Eerst na goedkeuring van een concreet onderzoeksvoorstel/ projectplan zal het bedrag ook daadwerkelijk beschikbaar komen.

Gegaste containers

Binnen de land-en tuinbouw sectoren wordt gewerkt met importgoederen die worden verscheept in gegaste containers. De gassen binnen de containers hebben een positieve werking, maar kunnen voor de mensen die de containers openen of met de lading aan de slag moeten negatieve gevolgen hebben. Het werken met gegaste containers brengt risico's met zich mee. We willen voor werknemers duidelijk hebben wat de risico's zijn en wat je moet doen om geen risico's te lopen.

Binnen het Hoofd Productschap Akkerbouw (HPA) bestaat al informatie en kennis. De bonden verzoeken het Productschap Tuinbouw dan ook een project te financieren dat zal leiden tot inzicht in de risico's en een praktische handreiking aan werknemers en werkgevers die te maken hebben met gegaste containers. We zoeken binnen dit project aansluiting bij organisaties die al veel kennis hebben verzameld over dit onderwerp (oa. HPA, EVO en de bonden zelf).

Voor de begeleiding van dit project wordt een begeleidingscommissie samengesteld uit betrokken werkgevers en werknemers en het Productschap Tuinbouw. Een op dit onderwerp deskundig bureau zal worden uitgekozen om de inhoud en de productie van de handleiding.

Voor dit project is € 10.000,- begroot.

In deze fase wordt slechts gevraagd het begrote bedrag te reserveren. Eerst na goedkeuring van een concreet onderzoeksvoorstel/ projectplan zal het bedrag ook daadwerkelijk beschikbaar komen.

Goed werkgeverschap – scholing en communicatie

Uit de arbeidsmarktgegevens binnen de primaire sectoren blijkt dat nog veel beleid ontwikkeld kan worden voor werkgevers om te komen tot goed en modern werkgeverschap. Nog maar weinig werknemers hebben functioneringsgesprekken of kunnen een opleiding volgen. Daarnaast wordt het werk als zwaar en vaak ook als saai of routinematig ervaren. Daarentegen ervaren veel werkgevers dat goed en deskundig personeel zeldzaam is.

De kennis van werkgevers over het scholingsfonds, en de mogelijkheden tot scholing lijken beperkt. In de meeste sectoren kent maar een klein deel van de werkgevers waarvan het personeel scholing volgt het bestaan van het scholingsfonds.

De communicatie binnen bedrijven laat nog weleens te wensen over. De manier waarop werknemers met elkaar communiceren, maar ook hoe de werkgever met medewerkers (vast en inleen) communiceert kan door medewerkers als bedreigend en demotiverend worden ervaren. Door het verbeteren van communicatie onderling kan ook pestgedrag worden voorkomen.

De bonden willen graag een onderzoek laten uitvoeren, dat als doel heeft dat

- kennis wordt vergroot bij werknemers en werkgevers over scholingsmogelijkheden;
- meer bedrijven een scholingsplan gaan opzetten;
- inzicht bij werkgevers en werknemers vergroot over het doel en het belang van functioneringsgesprekken;
- er binnen bedrijven beter wordt gecommuniceerd.

De bonden vragen het Productschap Tuinbouw een project te financieren dat een praktische handleiding ontwikkelt waarin scholing en communicatie voor werkgevers en werknemers worden uitgelegd. Het beeld bij het eindproduct is een toolbox scholing en toolbox communicatie. Daarnaast willen wij een studie laten uitvoeren naar de mogelijkheden van Nieuw Werknemerschap: wat is nodig om werknemers (en werkgevers) te verleiden om te kiezen voor een duurzame persoonlijke ontwikkeling.

Voor de begeleiding van dit project en het project 'de nieuwe werknemer' wordt een begeleidingscommissie samengesteld uit betrokken werkgevers en werknemers en productschap Tuinbouw. Een op het onderwerp deskundig bureau zal worden uitgekozen voor de inhoud en de productie van de handleiding.

Voor dit project is € 15.000,- begroot.

In deze fase wordt slechts gevraagd het begrote bedrag te reserveren. Eerst na goedkeuring van een concreet onderzoeksvoorstel/ projectplan zal het bedrag ook daadwerkelijk beschikbaar komen.

Het Nieuwe Werknemerschap – de nieuwe werknemer

Het Nieuwe Werknemerschap gaat om een houding van werknemers om zelf actief te worden om elementen als kennisveroudering of afstemming arbeid en zorg en zelfs positie op de arbeidsmarkt ter hand te nemen. Het gaat er om werknemers bewust te maken van mogelijkheden om zich te ontwikkelen. Het gesprek met medewerkers (communicatie) is de manier om dit bewustzijn op gang te helpen.

Scholing en ontwikkeling zijn vaak zeer aanbodgericht, in de hoop dat werknemers worden bereikt. Vaak denken we nog dat mensen rationeel kiezende mensen zijn. In de praktijk blijken menselijke beslissingen heel anders te lopen. De vraag is natuurlijk hoe we in de Tuinbouw een omgeving voor werknemers kunnen creëren zodat de kans dat ze voor het goede en duurzame kiezen wordt vergroot.

De bonden willen graag een onderzoek laten uitvoeren, dat als doel heeft

- Inzicht te krijgen in de mogelijkheden van het Nieuwe Werknemerschap binnen de tuinbouw sectoren
- handreikingen te ontwikkelen om werkgevers en werknemers vertrouwd te maken met de werkwijze van de nieuwe werknemer.

Voor de begeleiding zie onder project Goed Werkgeverschap- scholing en communicatie

Voor dit project is € 10.000,- begroot.

In deze fase wordt slechts gevraagd het begrote bedrag te reserveren. Eerst na goedkeuring van een concreet onderzoeksvoorstel/ projectplan zal het bedrag ook daadwerkelijk beschikbaar komen.

MVO-platform

Binnen het MVO-platform zullen de vakorganisaties behalve de onderwerpen vallend onder 'Planet en Profit', met name de positie van de werknemers binnen de keten willen bekijken (de 'P' van People, Planet

en Profit). Hoe is de positie van werknemers binnen de keten gegarandeerd? Hoe wordt omgegaan met werknemers? Is de positie van vast personeel te vergelijken met die van flexwerkers? Worden arbeidsvoorwaarden, arbonormen, ontwikkelingsmogelijkheden et cetera ten volle ingezet binnen de schakels in de keten?

De Nederlandse tuinbouwsector heeft een wereldwijd vertakt netwerk. Bij de aanvoer van producten en halfproducten wordt op grote schaal gebruik gemaakt van de (klimatologische) mogelijkheden in lagelonenlanden. De bonden willen graag weten hoe het staat met de positie van werknemers in landen van waaruit producten worden ingevoerd en ook hoe daar wordt omgegaan met milieuregels.

De bonden zullen binnen het MVO-platform erop aansturen om te komen tot een ketenonderzoek naar de positie van werknemers. Kosten voor elk productschap afzonderlijk, met uitzondering van PVE en PT, € 4.000,- per jaar.

Productschap Zuivel

Duurzaam belonen

In de maatschappij, consumenten en dan ook de bedrijven komt in toenemende mate duurzaamheid, MVO op het netvlies. Vaak is het uitgangspunt vanuit de 3P's, dit zijn People, Planet en Profit.

Veel bedrijven zijn dan ook al bezig, met name met hoe "groen" kan mijn product en wat levert het op. Maar ook juist de 'People' kant is van belang. Een van de mogelijkheden is om te kijken naar duurzaam belonen. In het kader van Verankering Arbeid wordt verzocht vanuit de bonden om te kijken naar mogelijkheden en wenselijkheden van partners, om de hoogte van (variabele) beloningen, van het management van bedrijven, te koppelen aan te halen duurzaamheidsdoelstellingen.

Eenzijds heerst de gedachte dat goede prestaties op het gebied van mens en milieu uiteindelijk ook een bijdrage zullen leveren aan de continuïteit en winstgevendheid van een bedrijf (economisch motief).

Anderzijds is dit een potentiële extra impuls voor de bestuurders om het duurzaamheidsbeleid te intensiveren (maatschappelijk motief)

Met dit project wil FNV Bondgenoten de koppeling van duurzaamheidsprestaties³ aan (variabele) beloningen van top en hoger management in de zuivel stimuleren en agenderen. Dat zal gebeuren door het te bespreken en praktisch toepasbaar maken van dit vraagstuk.

Door het ontwikkelen van bijvoorbeeld een concrete handleiding voor de vakbondbestuurder, kaderleden en de ondernemingsraad.

We vragen dan ook aan Productschap Zuivel een bedrag te reserveren van € 25.000,-.

Productschap Vis

In overleg met het Productschap Vis zal bekeken worden of een vervolg gegeven kan worden aan het eerdere onderzoek naar arbeidsvoorwaarden in de vissector.

³ N.B. 'Duurzaamheidsprestaties' en 'MVO prestaties' zijn in dit voorstel als synoniem van elkaar gebruikt. In beide gevallen gaat het om prestaties op zowel people, planet als profit niveau.